

tuto myšlenku dále navazující, míní, že poskytování služebnosti, o kterou běží, vůbec není nemožným, ale kdyby přece bylo lze přisvědčiti opačnému názoru právnímu, totiž že by žalovaný nemohl poskytnouti této služebnosti, kdyby mu státní úřad pozemkový vyměnil tuto parcelu za jiný pozemek, pak že by sporná služebnost zanikla sama sebou, a posléze míní, že žalovaný neprokázal, že by mu pozemkový úřad ve příčině zatížení řečené parcely spornou služebností odepřel svůj souhlas. Není těmito vývody podle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn, právního názoru dovolatelů nelze schváliti. Dovolatelé domáhají se žalobou knihovního zřízení služebnosti na věčné časy, jenom tato služebnost může přicházeti při rozhodování této sporné věci v úvahu. Kdyby tomuto žalobnímu žádání bylo vyhověno, a služebnost ta byla by vložena na služební statek, pak by tehda, kdyby státní úřad pozemkový užil svého, v Šu 24 přiděl. zák. uvedeného práva, a služební pozemek žalovanému vyměnil za jiný, knihovní služebnost tato nezanikla sama sebou. Vlastník, jehož vlastnictví je obmezeno výhradou Šu 24 přiděl. zák., nemůže zříditi pozemkovou služebnost, poněvadž té chvíle může nastati jeho povinnost vrácení pozemku v témže stavu, v jakém jej obdržel, proto sluší považovati spornou smlouvu, při které jenom následkem právního omylu, v němž dovolatelé setrvali až do třetí stolice, její plnění je nemožné, následkem této právní nemožnosti za neplatnou. Poněvadž nejde o původní nemožnost, nýbrž o nemožnost po uzavření sporné smlouvy nastalou, odvolací soud právem považoval okolnost, která způsobila tuto právní nemožnost, za náhodu s hlediska Šu 1447 obč. zák. a správně při posuzování této sporné věci užil tohoto předpisu.

Čís. 4671.

Přerušeni valutových sporů.

K nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n. lze dovolacímu soudu přihlédnouti, třebaž ještě neplatilo v době rozhodnutí soudu druhé stolice, jen když byl dovolací rekurs vznesen po tomto dni. Zda jsou splněny podmínky přerušeni, jest posuzovati dle stavu zjištěného soudem, nikoliv dle údajů žalobcových.

(Rozn. ze dne 11. února 1925, R I 88/25.)

Usnesením ze dne 13. prosince 1924 přerušil rekursní soud k návrhu žalovaného odvolací řízení až do doby, kdy bude Československým zúčtovacím ústavem v Praze právoplatně rozhodnuto o přihlášce zažalované pohledávky, načež bude řízení buď k návrhu nebo z úřední moci obnoveno. Důvody: Jest nesporno, že pohledávka, která tvoří předmět sporu, byla dle nařízení vlády ze dne 7. srpna 1922, čís. 265 sb. z. a n. přihlášena jak žalobcem, tak i žalovanou k soupisu. Dle §§ 2, 3, 4 nař. vlády ze dne 7. srpna 1922, čís. 264 sb. z. a n. jest ústav ten ústavem státním a jest povolán k rozhodnutí o tom, zda podléhá pohledávka soupisu čili nic (§ 7 nař. vl. čís. 265/22 sb. z. a n.),

a dle Šu 9 cit. nař. čís. 265/22 sb. z. a n. jest dnem 15. září 1922 zakázáno konati i přijímati jakékoli platy, převody a veškerá jiná právní jednání, směřující k urovnání pohledávek a závazků podle tohoto nařízení soupisem povinných, s důsledky v odstavci 2—3 cit. Šu 9 uvedenými. Následkem toho bylo dle Šu 190 c. ř. s. řízení přerušeno, neboť z právě uvedeného jest patrno, že rozhodnutí v tomto řízení jest závislým na otázce, zda tu jest právní poměr takového druhu, který podléhá přihlášce dle nař. vlády čís. 265/22, ve kterémž případě jest předepsáno přerušení soudního řízení dle Šu 2 zákona ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. a že jest v tom směru již správní řízení u zmíněného ústavu v běhu.

Nejvyšší soud potvrdil napadené usnesení s opravou, že řízení se přerušuje podle Šu 3 vládního nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n. na dobu vyčtenou v Šu 6 téhož nařízení.

Důvody:

Otázku, nadhozenou rekurentem, zda pražskou reprezentaci (odbočku) žalovaného pojišťovacího ústavu jest pokládati co do právního postavení za tuzemský ústav, jest uvážiti podle Šu 1 vládního nařízení čís. sb. z. a n. 274/1924 odstavec (3), poslední věty. V tomto směru nevyplývá z přiložené pojistky, vydané hlavním ústavem ve Vídni, že by bylo možno sporný závazek pokládati za závazek nějaké její odbočky, zejména ne odbočky pražské ani pro případ, že by odbočka ta byla zřízena již před rokem 1918. Odvolací soud nemohl ovšem přihlídnouti k tomuto vládnímu nařízení, jež nebylo ještě vydáno v čase jeho rozhodnutí, ale to nevadí, by Nejvyšší soud, uvažuje o přerušení řízení z důvodu odvolacího soudu, nezaložil rozhodnutí své na tomto právním předpisu, jehož účinnost nastala 1. lednem 1925, tudíž ještě před podáním rekursu. Pro použití tohoto nařízení bylo rozhodné zjištění procesního soudu, že smlouva byla sjednána ve Vídni se životní pojišťovací společností F. se sídlem ve Vídni, jakož i důsledek z toho vyvozený, že žalobce nesprávným označením jiného sídla žalované strany čelil námitce sporné měny a návrhu na přerušení řízení, jež byly ve sporu skutečně vzneseny. Tyto skutečnosti postačí úplně jako předpoklad vládního nařízení bez ohledu na to, že žalobce podle zjištění procesního soudu snažil se vyloučiti užití obdobného předpisu nesprávnými údaji žalobními. Tyto nemohou býti směrodatné pro užití předpisů vydaných z důvodů veřejnoprávních, t. j. úpravy poměrů měnových mezi dvěma státy, nýbrž bylo věc, pokud šlo o přerušení řízení, posouditi podle stavu zjištěného procesním soudem.

Čís. 4672.

Byla-li před válkou umluvena za povozy přiměřená úplata, lze následkem nepředvídaných válečných a poválečných hospodářských poměrů požadovati vyšší úplatu.

Bylo-li poskytování povozů a odměna za ně smluveno před zavedením daně z obrátu, má podnikatel nárok na náhradu daně.

(Rozh. ze dne 11. února 1925, R I 92/25.)